

Výskyt niektorých zaujímavejších taxónov v mestskej časti Bratislava-Lamač

The occurrence of some interesting taxa in city district Bratislava - Lamač

¹IVA HODÁLOVÁ, ²ROMAN LETZ & ³KATARÍNA JANOVICOVÁ

¹ Botanický ústav SAV, Dúbravská cesta 14, 842 23 Bratislava

² Dominikánsky kláštor, Novozámocká 73, 960 01 Zvolen

³ Katedra botaniky PriF UK, Révová 39, 811 02 Bratislava

New localities and older data of some interesting taxa of the flora (*Bryophyta*, *Peridophyta*, *Spermatophyta*) of Slovakia in Bratislava-Lamač are presented e. g. *Allium carinatum*, *Dianthus collinus* subsp. *collinus*, *Dichodon viscidum*, *Herniaria hirsuta*, *Jasione montana*, *Myosurus minimus*, *Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*. The studied area belongs to the territory of Malé Karpaty Mts and represents an important source of diversity of the flora of Bratislava.

Veľká Bratislava, okrem svojej centrálnej časti, zahŕňa niekoľko pôvodne samostatných sídelných celkov. Vďaka ich okrajovej polohe sa v ich okolí dodnes, hoci niekedy už len vo fragmentárnej podobe, zachovali veľmi hodnotné prírodné územia. Mestská časť Lamač sa nachádza v severozápadnej časti Bratislavy na rozhraní Záhorskej nížiny, Devínskej Kobyly a Malých Karpát, čo sa prejavuje aj v lokálnych fytogeografických pomeroch. Podľa súčasného fytogeografického členenia Slovenska (Futák 1984) študované územie patrí do fytogeografického okresu Malé Karpaty, oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*).

Nemecký názov Lamača „Blumenau“ vyjadruje určitú historickú kontinuitu so stredovekou obcou Blumenau z 13. storočia, ležiacou medzi Suchou a Veľkou Vydricou, východne od kóty 218 (Polianky), vedľa dnes už tiež neexistujúcej obce Sellendorf. Avšak obec Lamač vznikla na celkom inom mieste, a to až v 16. storočí, kedy ju založili chorvátski kolonisti, zaoberajúci sa lámaním kameňa. V čase založenia osady bol kraj porastený lesom a podľa výpovede istého Urbana Bednára z roku 1582, na miestach dnešného Lamača pred jeho založením „...silvas ubique locorum fuisse....“. Vyklčovaním vznikli polia, lúky a pasienky. V 16. storočí chorvátski osadníci zakladajú aj vinohrady, ktoré sa neskôr stali hlavným zdrojom ich obživy. V roku 1624 bolo v blízkom okolí Lamača takmer 150 vinohradov, predovšetkým na lokalitách Špicperegy (Zečák?), Zelená hora, Zlatá hora, Nevolná hora, Vysoká hora. Lúky a polia sa podľa urbára z roku 1667

rozprestierali na Z a JZ od obce a zahrňali dnešné Dzilky, Staré záhrady, Popúv húšč a celé tzv. Dolné pole. V 18. storočí dochádza k rozšíreniu polí na J a JV časť dnešného chotára (Húščava 1948). Súčasná podoba prírodného prostredia Lamača a jeho blízkeho okolia je teda výsledkom intenzívnejšieho vplyvu človeka najmä za posledných 500 rokov.

Prírodné prostredie Lamača výrazne ovplyvnilo pripojenie obce k Bratislave (r. 1946), zmena spôsobu hospodárenia po roku 1948, zakladanie záhradkárskeho chatového osídlenia a najmä rozsiahla výstavba spojená so vznikom nového sídliska v 70. rokoch, čo viedlo k značnej synantropizácii biotopov a devastácii pôvodného prostredia. Na území Lamača sme zaznamenali výskyt rôznych karanténnych a inváznych druhov ako napr. *Ambrosia artemisiifolia*, *Iva xanthiifolia*, *Solidago gigantea* (zriedkavejšie *S. canadensis*), *Conyza canadensis*, *Stenactis annua* agg. a iné. Napriek týmto vplyvom sa tu dodnes zachovali zvyšky hodnotných prírodných celkov, ktorým sme venovali osobitnú pozornosť, nakoľko predstavujú dôležité refúgiá prirodzenej flóry a zdroje biodiverzity v prostredí Bratislavy. Sú to predovšetkým lesy (jelšiny, bučiny, dubohrabiny a dubiny), xerothermné stepné a lesostepné porasty, staré vinice a sady a staré kameňolomy.

Zoznam zistených taxónov a ich lokalizácia

V zozname taxónov machorastov, paprad'orastov a semenných rastlín uvádzame niektoré vyhynuté, ohrozené, vzácné a chránené taxóny Slovenska a Bratislavy, druhy v Bratislave zriedkavejšie ako aj niektoré iné druhy zaujímavé najmä z hľadiska rozšírenia na území Bratislavy. Nálezy zistené terénnym výskumom mestskej časti Lamač vo vegetačných obdobiach rokov 1995–1997 sme doplnili excerpciou literárnych údajov z prác Csáder (1856), Černý (1932), Duda (1969), Endlicher (1830), Förster (1880), Kornhuber (1860), Lumnitzer (1791), Opluštilová (1948), Richter (1863), Wiesbauer (1865, 1871). Uvádzame aj staré nepublikované rukopisné údaje Bäumlera, Holubyho, Scheffera a Schnellera zapísané do jediného exempláru Endlicherovho diela *Flora Posoniensis* (1830), ktorý je uložený v knižnici Botanického ústavu SAV v Bratislave. Údaje z herbárových položiek a rukopisné údaje Futáka sú vyexcerpované z doterajších zväzkov Flóry Slovenska: Futák (1966), Futák & Bertová (1982), Bertová (1985, 1988, 1992), Bertová & Goliašová (1993), Goliašová (1997). Všetky prevzaté údaje citujeme za značkou „lit.“. Pri niektorých literárnych údajoch je uvedená len lokalita „Lamač“, ktorá je príliš všeobecná a takéto údaje sa môžu vzťahovať aj k širšiemu okoliu Lamača. Názvy ulíc uvádzame podľa mapy mesta Bratislavy (Slovenská kartografia – 1991), niektoré geografické názvy podľa mapy Bratislavský lesný park (Slovenská kartografia – 1991) a Malé Karpaty, časť Bratislava (Vojenský kartografický ústav, š.p. Harmanec - 1994). Pri geografických názvoch, ktoré sa bežne používajú miestnym obyvateľstvom ale nie sú dostupné na bežných mapách (napr. kóta Zečák) sme vychádzali z práce Horváth (1990).

Zoznam taxónov vyšších rastlín je komentovaný z hľadiska ohrozenosti flóry Slovenska – kategória ohrozenia je uvedená za menom taxónu a lokalitou [CR – kriticky ohrozený, EN – ohrozený, VU – zraniteľný, LR – menej ohrozený, DD – chýbajúce alebo nedostatočné údaje, r – zriedkavý] (Feráková & Maglocký 1998) a flóry Bratislavy – kategória ohrozenia je uvedená v zátvorke za menom taxónu a lokalitou [Ex – vyhynutý druh, Ms – nezvestný druh, E – kriticky ohrozený, Vm – veľmi ohrozený druh, V – veľmi ohrozený druh, V+ – ohrozený druh, R – vzácny druh, O – druh na území v súčasnom období pomerne častý, I – druh vyžadujúci pozornosť, P – z taxonomického alebo chorologického hľadiska problematický druh, A – atraktívny druh, ktorý býva predmetom zberu pre ozdobný vzhľad alebo pre iné vlastnosti] (Feráková et al., 1994; Feráková, 1996). Druhy *Herniaria hirsuta*, *Jasione montana* a *Allium carinatum* navrhujeme zaradiť do Červeného zoznamu vyšších rastlín flóry Bratislavy – *Herniaria hirsuta* a *Jasione montana* do kategórie I, *Allium carinatum* do kategórie E, R a druh *Aira caryophyllea* (Ms) preradiť do kategórie E, R. Druhy označené „š“ sú podľa pripravovanej vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR navrhované na zákonnú ochranu. Nomenklatúra taxónov je upravená podľa práce Marhold & Hindák (1998). Herbárový materiál papraďorastov a semenných rastlín je uložený v herbári SAV.

Prvý údaj kategórie ohrozenosti machorastov je z celoslovenského hľadiska a vychádza, rovnako ako nomenklatúra, z práce Marhold & Hindák (1998). Kategória ohrozenosti machorastov v zátvorke sa týka územia Bratislavy a vychádza zo zatiaľ nepublikovanej práce Janovicová, K.: Červený zoznam machorastov (*Bryophyta*) Bratislavy (1. verzia) [Ex – vyhynutý (nezvestný) druh, E – kriticky ohrozený druh, V – ohrozený druh, R – vzácny druh, I – druh vyžadujúci pozornosť]. Herbárový materiál machorastov je uložený v herbári SLO.

Machorasty

- Amblystegium subtile* – lit.: Lamačský les (Förster 1880: 246). (Ex)
Anthoceros agrestis – pole v lese nad osadou Plánky, ca. 300 m n. m. V (E)
Bryum pallens – vlhký okraj lesnej cesty pri osade Plánky, ca. 230 m n. m. (R)
Bryum rubens – pole v lese nad osadou Plánky, ca. 300 m n. m.
Cephalozia hampeana – hlinitá pôda na svahu lesnej cesty, ca. 250 m n. m. R (R)
Ditrichum pusillum – pole v lese nad osadou Plánky, ca. 300 m n. m. R (E)
Dicranella schreberiana – hlinitá pôda lesnej cesty, ca. 250 m n. m. I (R)
Fissidens pusillus – údolie Lamačského potoka, žulový balvan, ca. 250 m n. m. (R)
Hedwigia ciliata – žulový balvan v lese pri osade Plánky, ca. 200 m n. m. (V)
Leucobryum glaucum – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 75). (Ex)
Neckera complanata – lesy nad osadou Plánky, ca. 300 m n. m. (R)
Pottia intermedia – svah chodníka na lúke pri osade Plánky, ca. 250 m n. m. (R)
Tetraphis pellucida – bukový les nad osadou Plánky, ca. 300 m n. m. (R)
Trichocolea tomentella – lit.: Lamač (Duda 1969: 156). (E)
Weissia rutilans – lit.: Lamač (Kurčík 1995: 40). I (R)

Papraďorasty a semenné rastliny

- Achillea asplenifolia* – lit.: Lamač (Wiesbauer 1871: 23). §, CR (Ex)
Agropyron cristatum subsp. *pectinatum* – lit.: Lamač, ulica Podháj, kóta Klanec (Jurkovičová et al. 1997: 106). §, ENr (V)
Aira caryophylla – lit.: Lamač, pri sídlisku Podháj (Ondrášek & Valenta 1999: X). EN (Ms→E,R)
A. elegantissima – lit.: Hustiny (Černý 1932: 218). DD (P)
Alchemilla sp. (ut *A. vulgaris* L.) – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 475). (P)
Allium carinatum – svetlý lesný okraj cesty (žltá turistická značka), ktorá je pokračovaním ulice „Cesta na Klanec“. EN (E, R)
A. flavum – Rajtáková ulica, starý kameňolom. (O)
Anemone nemorosa – údolie Lamačského potoka.
Anthemis tinctoria – Rajtáková ulica, starý kameňolom.
Aphanes arvensis – lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218); Lamač (Nábělek 1936 SAV). ENr (Ms)
Aristolochia clematidis – ulica Podháj, kóta Klanec.
Armeria vulgaris – lit.: Lamač (Holuby msc.). VU (I)
Botrychium lunaria – lit.: Lamač (Lumnitzer 1791: 461, Kornhuber 1860: 1). (V)
Bupleurum falcatum – ulica Podháj, kóta Klanec; ulica pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady.
Calluna vulgaris – ulica Podháj, kóta Klanec. (V)
Carex digitata – bukový les v okolí Lamačského potoka.
C. ericetorum – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 136). LR (Ms)
C. strigosa – lit.: Lamač (Csáder 1856: 45) – môže ísť o pochybný údaj (Valenta in litt.). VU (Ms?)
C. supina – lit.: kaplnka sv. Rozálie (Wiesbauer 1871: 9). VU (V)
Carlina acaulis subsp. *acaulis* – ulica Podháj, kóta Klanec.
Centaureum erythraea – lúčka pri križovatke žltej a červenej značky pod Klancom. (I)
Chamaecytisus austriacus – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 462). (O)
Clematis recta – lit.: Lamač (Futák 1964 msc.). LR (V+)
Colchicum autumnale – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; ulica Podháj, kóta Klanec.
Consolida regalis subsp. *regalis* – Hodonínska ulica, ruderalne plochy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; ulica Podháj, kóta Klanec. (V+)
Convallaria majalis – bukový les v okolí Lamačského potoka; dubovo-hrabový les medzi kótami Klanec a Zečák; osada Zlatá hora, dubové lesíky. §, LR (I, A)
Corallorhiza trifida – lit.: Lamačský potok (Bäumler msc.). §, VU (P)
Corydalis pumila – hrebeň medzi Krematóriom a Františkovým dvorom. (O)
Cota austriaca – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady.
Crinitina linosyris – Rajtáková ulica, starý kameňolom. (I)
Cruciata pedemontana – ulica Podháj, kóta Klanec. (V+)
Danthonia decumbens – lit.: Lamač (Szép msc.).
Daphne mezereum – lit.: Lamač (Lumnitzer 1791: 161).
Dianthus armeria – lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218).

- D. collinus* subsp. *collinus* – Rajtáková ulica, starý kameňolom; lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218). §, EN (V)
- D. deltoides* – ulica Podháj, kóta Klanec; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady.
- Dichodon viscidum* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady (leg. Zahradníková, Goliasová & Hodálová 1989 msc.). VU (V)
- Dryopteris carthusiana* – dubovo-hrbový les medzi kótami Klanec a Zečák. (V)
- D. pseudomonas* – lit.: pri osade Plánky (Schidlay 1963 SAV). DD (P)
- Echium russicum* – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 240). ENr (Ms, P)
- Erigeron acris* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- Erysimum diffusum* agg. [skupina taxónov rôznych cytotypov (Michalková in litt.)] – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava - Záhorská Bystrica; kaplnka sv. Rozálie, ulice Rozálska, Rajtáková, Vysokohorská, Pod násypom, trávniky a ruderalné plochy; Rajtáková ulica, starý kameňolom; okraj cesty medzi železničnou traťou a Lamačskou cestou, vlhčiny.
- Filago lutescens* – lit.: Lamač (Wiesbauer 1871: 23). §, CR? (Ms)
- Fumaria rostellata* – kaplnka sv. Rozálie, ulice Rozálska, Rajtáková, Vysokohorská, Pod násypom, trávniky a ruderalné plochy; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; okraj cesty medzi železničnou traťou a Lamačskou cestou, vlhčiny. (V)
- Gagea pratensis* – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava - Záhorská Bystrica; Bakošova ulica, trávniky a ruderalné plochy. (I)
- Galanthus nivalis* – bukový les v okolí Lamačského potoka. §, LR (V+, A)
- Genista tinctoria* subsp. *hungarica* – ulica Podháj, kóta Klanec. (I)
- G. tinctoria* subsp. *pubescens* – lit.: Lamač (Májovský 1958 SLO). (I)
- Geranium molle* – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava - Záhorská Bystrica; dubovo-hrbový les medzi kótami Klanec a Zečák. LR (V)
- G. sanguineum* – ulica Podháj, kóta Klanec; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom, lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218).
- Gratiola officinalis* – Bakošova ulica, trávniky a ruderalné plochy. §, EN (V+)
- Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- Herniaria hirsuta* – ulica Podháj, ruderalné plochy; lit.: Lamač; kaplnka sv. Rozálie (obidve Schneller msc.). LR (→I)
- Hieracium murorum* agg. – chatová osada Plánky; ulica Podháj, kóta Klanec; dubovo-hrbový les medzi kótami Klanec a Zečák; osada Zlatá hora, dubové lesíky. (I)
- H. umbellatum* agg. – Hodonínska ulica, diaľničný násyp; Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava - Záhorská Bystrica; chatová osada Plánky. (I)
- Hippochaete hyemalis* – lit.: Lamač (Wiesbauer 1865: 1002, 1871: 3), dolina pri Podhájí (Popovič & Ščepka 1959 SAV), osada Plánky (Schidlay 1962 SAV).
- Holosteum umbellatum* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- Hyoscyamus niger* – lit.: Lamač (Mergl 1900 SAV).
- Impatiens nigrifolia* – lit.: Lamač (Schneller msc.). LR (V+)
- I. salicina* – ulica Podháj, kóta Klanec.

- Iris sibirica* – lit.: Lamačská kotlina (Scheffer msc.) – z diskusie Scheffera a Valentu (Valenta in litt.) je pravdepodobné, že Scheffer zbieral tento druh v močiari J od železničnej stanice Lamač – dnes Bratislava-Lamač. §, VU (Ex)
- Jasione montana* – ulica Podháj, kóta Klanec; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom. LR (→I)
- Koeleria macrantha* – ulica Podháj, kóta Klanec; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- Lactuca viminea* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- Laserpitium latifolium* – lit.: Lamač (Ptačovský 1927 SAV).
- Lathraea squamaria* – lit.: Lamač-Podháj (Popovič 1954 SAV, Popovič & Šcepka 1959 SAV).
- Lathyrus latifolius* – lit.: Lamač (Kaleta 1962 BRA).
- Lilium martagon* – bukový les v okolí Lamačského potoka; dubovo-hrbový les medzi kótami Klanec a Zečák. §, LR (I, A)
- Logfia arvensis* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom. (O)
- Luzula pilosa* – bukový les v okolí Lamačského potoka. (V – cf. Letz 1998: 135)
- Lycopodium clavatum* – lit.: Lamač (Lumnitzer 1791: 461; Endlicher 1830:89; Kornhuber 1860: 8). §, LR (V)
- Melittis melissophyllum* – dubovo-hrbový les medzi kótami Klanec a Zečák. (I, A)
- Microrrhinum minus* subsp. *minus* – lit.: Lamač (Goliašová 1996 SAV).
- Minuartia viscosa* – lit.: Lamač; kaplnka sv. Rozálie (obidve Herberg in Wiesbauer 1871: 50). §, EN (Ms)
- Misopates orontium* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady. VU (V)
- Myosurus minimus* – Hodonínska ulica, rudérálne plochy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; lit.: Lamač (Richter 1863: 105). VU (E)
- Nigella arvensis* – lit.: Lamač (Mergl 1901 SAV). VU (V)
- Ornithogallum kochii* – ulica Podháj, kóta Klanec; osada Zlatá hora, dubové lesíky.
- Orobancha caryophyllacea* – lit.: Lamač (s.coll. 1901 SAV).
- Orthilia secunda* – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 291). (Ms?)
- Petrorhagia saxifraga* – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica; ulica Podháj, kóta Klanec; kaplnka sv. Rozálie, ulice Rozálska, Rajtáková, Vysokohorská, Pod násypom, trávniky a rudérálne plochy; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom. LR (V+)
- Pilosella echinoides* – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 291). EN (V, !)
- Peucedanum alsaticum* – ulica Podháj, kóta Klanec. (I)
- P. oreoselinum* – ulica Podháj, kóta Klanec. (O)
- Polycnemum arvense* – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 205). (V)
- Polygala major* – lit.: Lamač (Ptačovský 1933 SAV). (V)
- Polypodium vulgare* – chatová osada Plánky.
- Potentilla alba* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady (leg. Zahradníková, Goliašová & Hodálová 1988 msc.), lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218).
- P. dissecta* – Rajtáková ulica, starý kameňolom.

- P. filiformis* – lit.: Lamač (Jonášová 1964 BRA). (I)
- P. rupestris* – lit.: Lamač (Černý 1932 SAV); JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218; Futák 1947 SLO; Jasičová 1974 SAV). §, EN (R)
- Prunella laciniata* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- Pseudolysimachion orchideum* – lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218), Lamač (Dohnány 1938 SAV). LR (I)
- Pseudolysimachion spicatum* subsp. *spicatum* – Rajtáková ulica, starý kameňolom, lit.: JZ svah Hustiny (Černý 1932: 218).
- Puccinellia distans* – okraj cesty medzi železničnou traťou a Lamačskou cestou, vlhčiny.
- Pulmonaria angustifolia* – lit.: Lamač (Scheffer 1920 SLO). §, CR (Ms)
- Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady (leg. Goliašová, Zahradníková & Hodálová 1988 msc.); lit.: Lamač (Dohť 1919 SLO). §, VU (V, A)
- Ranunculus illyricus* – ulica Podháj, kóta Klanec, lit.: Lamač (Schneller msc.). LR (V)
- Reseda luteola* – ulice Vrančovičova, Borinská, Zlatohorská, Lediny, cesta na Klanec, Zhorínska, trávniky a ruderalné plochy; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- Rosa micrantha* – ulica Podháj, kóta Klanec. (R)
- Saxifraga bulbifera* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- Scrophularia umbrosa* – bukový les v okolí Lamačského potoka. LR (V+)
- Senecio vernalis* – Hodonínska ulica, ruderalné plochy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica. VU (V)
- Seseli annuum* – Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- S. osseum* – ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady; Rajtáková ulica, starý kameňolom; lit.: Lamač (Endlicher 1830: 345). (V+)
- Spergularia rubra* – ulice Havelkova, Stanekova, Heyrovského, Na Barine, L. Szántoa a Podháj, trávniky, lit.: kaplnka sv. Rozálie (Schneller msc.).
- Taraxacum* sect. *Palustria* (ut *Leontodon taraxacum* L. β *lividus*) – lit.: Lamač (Endlicher 1830: 292). (I)
- Thesium linophyllum* – Rajtáková ulica, starý kameňolom.
- Thymus pannonicus* var. *latifolius* – kaplnka sv. Rozálie, ulice Rozálska, Rajtáková, Vysokohorská, Pod násypom, trávniky a ruderalné plochy. (O)
- T. serpyllum* – lit.: Lamač (Kaleta 1962 BRA). (I)
- Tithymalus platyphyllos* subsp. *litteratus* – lit.: Lamač (Lumnitzer 1791: 335). §, ENr (V, R, Ms)
- T. tommasinianus* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- Trifolium montanum* – ulica Podháj, kóta Klanec.
- T. ochroleucon* – ulica Podháj, kóta Klanec, lit.: Lamač (Ptačovský 1924 SAV). (I)
- T. striatum* – lit.: Z svahy nad sídliskom (Májovský 1958 SLO, Votavová 1977 SLO); Lamač – Devínska Nová Ves (Májovský 1959 SLO). §, CR (I)
- Ulmus minor* (incl. *U. minor* var. *suberosa* (Moench) Soó) – Rajtáková ulica, starý kameňolom; ulica Pod Zečákom, kóta Zečák, staré vinice a sady. (V+)
- Valeriana stolonifera* subsp. *angustifolia* – Hodonínska ulica, xerothermné svahy na ľavej strane cesty Bratislava – Záhorská Bystrica. (O)
- Verbascum speciosum* – lit.: Lamač (Danková 1975 sec. Peniašteková 1997a: 41).
- Veronica prostrata* – ulica Podháj, kóta Klanec.

V. triphyllos – lit.: Lamač (Opluštilová Ekol. Burín v Obil. 1953: 82 sec. Peniašteková 1997b: 230).

Vicia pannonica – Bakošova ulica, trávniky a ruderalne plochy. (I)

Viola kitaibeliana – ulica Podháj, kóta Klanec. LR (V+)

Pod'akovanie: Tento príspevok vznikol vďaka podpore grantovej agentúre VEGA (granty č. 4106 a 1/1147/94).

Literatúra

- Bertová L. (ed.), 1985: Flóra Slovenska IV/2. Veda, Bratislava.
- Bertová L. (ed.), 1988: Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava.
- Bertová L. (ed.), 1992: Flóra Slovenska IV/3. Veda, Bratislava.
- Bertová L. & Goliašová K. (eds), 1993: Flóra Slovenska V/1. Veda, Bratislava.
- Csáder K., 1856: Über die Cyperaceen (Halbgrässer) der Flora von Presburg. In: Versammlung am 19. Mai 1856. Verh. Vereins Naturk. Presburg 1, S.- B.: 45-46.
- Černý J., 1932: *Veronica orchidea*. - Věda Přír. 13: 217-218.
- Duda J., 1969: Sbirka jätrovek Karola Mergela; Jätrovky ve sbírkách československých muzeí 9. Zborn. Slov. Múz., Přír. Vedy, 15: 155-156.
- Endlicher S., 1830: Flora Posoniensis, exhibens plantas circa Posonium sponte crescentes aut frequentius cultas, methodo naturali dispositas. Posonii.
- Feráková V., 1996: Doplnky a opravy k Červenému zoznamu vyšších rastlín flóry Bratislavy. - Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 18: 148-153.
- Feráková V. & Maglocký Š., 1998: Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (tretie vydanie). - In: Marhold K. & Hindák F. (eds), Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava.
- Feráková V., Micháľková A., Ondrášek I., Papšíková M. & Zemanová A., 1994: Ohrozená flóra Bratislavy. Príroda, Bratislava.
- Förster J.B., 1880: Beiträge zur Moosflora von Niederoesterreich und Westungarn. - Verh. Zool.-Bot. Vereins Wien, 30: 232-250.
- Futák J. (ed.), 1966: Flóra Slovenska II. Vydavateľstvo SAV, Bratislava.
- Futák J., 1984: Fytogeografické členenie Slovenska. pp. 418-419. - In: Bertová L. (ed.), Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava.
- Futák J. & Bertová L. (eds), 1982: Flóra Slovenska III. Veda, Bratislava.
- Goliašová K. (ed.), 1997: Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava.
- Horváth V., 1990: Bratislavský topografický lexikon. Tatran, Bratislava.
- Húščava A., 1948: Dejiny Lamača. Príspevok k dejinám veľkej Bratislavy (Spisy vedeckých ústavov mesta Bratislavy, sv. 2). Kultúrny a informačný odbor UNV v Bratislave, Bratislava.
- Jurkovičová V., Hodálová I. & Jarolímek I., 1997: Nové nálezy druhu *Agropyron pectinatum* (M. Bieb.) P. Beauv. (Poaceae) v Bratislave. - Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 19: 105-107.
- Kornhuber G.A., 1860: Die Gefäßpflanzen der Flora von Presburg. X. Jahresprogramm der Presburger Oberrealschule besonders abgedruckt, Presburg.
- Kurčík P., 1995: Synantropná bryoflóra Veľkej Bratislavy. - Dipl. práca (msc.), depon. in PrF UK Bratislava.

- Letz R., 1998: Poznámky k výskytu niektorých zriedkavých druhov flóry Bratislavy II. - Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 20: 134-139.
- Lumnitzer S., 1791: Flora Posoniensis exhibens plantas circa Posonium sponte crescentes secundum systema sexuale Linneanum digestas. Lipsiae.
- Marhold K. & Hindák F. (eds), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín flóry Slovenska. Veda, Bratislava.
- Ondrášek I. & Valenta V., 1999: Doplnky ku kvetene Devínskej Kobyly. Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 21: 81-86.
- Opluštilová T., 1948: Burinová vegetácia okolia Bratislavy. Českoslov. Bot. Listy, 1: 32-34.
- Peniašteková M., 1997a: *Verbascum* L. pp. 26-69. - In: Goliašová K. (ed.), Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava.
- Peniašteková M., 1997b: *Veronica* L. pp. 137-263. - In: Goliašová K. (ed.), Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava.
- Richter L., 1863: Beiträge zu einer Flora von Presburg. Correspondenzbl. - Vereins Naturk. Presburg, 2: 97-106.
- Wiesbauer, J., 1865: Beiträge zur Flora von Presburg. - Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien, 15: 1001-1008.
- Wiesbauer J., 1871: Beiträge zur Flora von Presburg. - Verh. Vereins Natur-Heilk. Presburg, 10/(N.F.1, 1869-1870): 1-66.